

Master Learning and Innovation NHL Stenden Hogeschool

Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
18 november 2020

Colofon

Instelling en opleiding

NHL Stenden Hogeschool

Rengerslaan 8-10

8917 DD Leeuwarden

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding: M Learning and Innovation

Locatie: Leeuwarden

Variant: Deeltijd

Croho-nummer: 44136

Visitatiecommissie

Mariëlle Klerks, voorzitter

Anje Ros, deskundige

Perry den Brok, deskundige

Marjolein Wolbers, student-lid

Titia Busing, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui Nederland

Vlindersingel 220

3544 VM Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	12
3. Toetsing	18
4. Gerealiseerde leerresultaten	23
Bijlagen.....	27
Bijlage 1 Visitatiecommissie.....	28
Bijlage 2 Programma visitatie	29
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	30

Samenvatting

Op 18 november 2020 is de masteropleiding Learning and Innovation van NHL Stenden Hogeschool gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **positief**, de opleiding voldoet aan alle standaarden.

Beoogde leerresultaten

De commissie oordeelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleiding aan deze standaard voldoet. De beoogde leerresultaten zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd, voldoen aan (inter)nationale eisen en zijn onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft de leerresultaten gerelateerd aan EQF niveau 7 en de Dublin descriptoren. De opleiding heeft in een schema aangegeven hoe en waar de leeruitkomsten en feedbackcriteria aan bod komen c.q. gedekt worden in het curriculum. Met het profiel van onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren heeft de opleiding een onderscheidend profiel ontwikkeld. Dit profiel wordt binnen de opleiding en door het betrokken werkveld en alumni breed gedragen. De commissie vindt het positief dat horizontaal organiseren niet alleen betrekking heeft op de persoon van de student maar ook op de positie van de student in de eigen organisatie. De opleiding is adequaat afgestemd op de beroepspraktijk. De contacten van docenten, studenten die werkzaam zijn in de beroepspraktijk en de contacten met alumni dragen daar aan bij.

Onderwijsleeromgeving

De commissie heeft vastgesteld dat de onderwijsleeromgeving studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te bereiken en dat de opleiding aan deze standaard voldoet. De beoogde leerresultaten c.q. eindkwalificaties zijn uitgewerkt in feedbackcriteria die verdeeld zijn over de semesters. Het curriculum kent, met de twee ontwikkellijnen een integrale en samenhangende opzet. Daarbij is er continu aandacht voor de relatie tussen theorie en de eigen beroepspraktijk van studenten. De keuze voor onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren is, volgens de commissie, consequent doorvertaald in het programma, waarbij er in elke fase van de opleiding aandacht is voor interventies en onderzoeksvaardigheden in relatie tot de te realiseren innovatie in de eigen beroepspraktijk. De opleiding

heeft, met de inrichting van de Community of Learners, de leerimpulsen, de feedbackcultuur en de betrokkenheid en benaderbaarheid van docenten een vraaggestuurd en interactief programma gecreëerd. Studenten zien hun docenten als rolmodel en zien elkaar als critical friend en sparringpartner. De opleiding sluit aan bij de kwalificaties en de verschillende achtergronden van de instromende studenten. Docenten zijn zeer deskundig, betrokken en benaderbaar. De commissie complimenteert de opleiding bovendien met de wijze waarop het onderwijs tijdens de Covid-19 pandemie is vorm gegeven.

De commissie vindt de keuze voor een internationale naam gerechtvaardigd. Dit past bij de internationale ambities van de hogeschool en van de opleiding. De opleiding is bijvoorbeeld voornemens een internationale variant op te starten voor afgestudeerden van de internationale docentenopleidingen van de hogeschool. In dat kader zal er ook aandacht zijn voor het aantrekken van internationale docenten en de Engelse taalvaardigheid van docenten. Voor dit laatste zijn binnen de hogeschool faciliteiten aanwezig.

Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat toetsstelsel. De toetsing past bij het beroepsgerichte karakter van de opleiding en de te verwachten zelfstandigheid van masterstudenten. Er worden effectieve maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te borgen. Het gebruik van beoordelingsformulieren, indicatoren, rubrics en het vier-ogen principe dragen daar in belangrijke mate aan bij. Met de vermindering van het aantal summatieve toetsmomenten heeft de opleiding de studeerbaarheid van het programma vergroot. De examencommissie neemt adequate maatregelen om de kwaliteit van toetsing en het eindniveau van de opleiding te borgen. Daartoe worden periodiek en steekproefsgewijs beroepsproducten van verschillende fasen van de opleiding bekeken. De commissie waardeert de aandacht van de examencommissie en opleiding voor

het kalibreren tussen docenten en interne en externe assessoren en voor de scholing van externe assessoren. De commissie waardeert de in gang gezette ontwikkeling richting een feedbackcultuur en formatief beoordelen en het cyclisch karakter hierin. De commissie moedigt de opleiding aan hierin door te gaan. De commissie oordeelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleiding aan deze standaard voldoet.

Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding de beoogde leerresultaten realiseert. Dit wordt vastgesteld met de laatste twee beroepsproducten en het tweede competentieassessment. Het afstudeerproces is degelijk en zorgvuldig opgezet en er zijn voldoende waarborgen voor het eindniveau. De commissie heeft vijftien dossiers bestudeerd bestaande uit de beroepsproducten en de portfolio's (die de grondslag vormen voor het competentieassessment). De commissie stelt vast dat deze een adequaat niveau laten zien dat past bij een beroepsgerichte masteropleiding. De commissie waardeert het dat er bij de beroepsproducten gedetailleerde en uitgebreide feedback wordt gegeven aan de studenten. De uitgevoerde interventies zijn uitgebreid beschreven, waarbij vaak literatuur is gebruikt. De analyse en de methodische onderbouwing van de uitgevoerde interventies kan echter versterkt worden volgens de commissie. Ook de feedback op de portfolio's kan aan kracht winnen en meer gerelateerd worden aan de beroepspraktijk van studenten. Op basis van de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken, stelt de commissie vast dat stu-

denten en alumni daadwerkelijk in staat zijn duurzame innovaties in hun werkveld te realiseren. De commissie oordeelt dat de opleiding aan deze standaard voldoet.

Ontwikkelpunten

Met het oog op de toekomst geeft de commissie de volgende suggesties:

- 'Horizontaal organiseren' en 'duurzaam innoveren' duidelijker te articuleren in de leeruitkomsten en de niveaubeschrijvingen meer expliciet te maken in de leeruitkomsten. Vervolgens kan hiermee tevens meer scherpte en diepgang in de formulering van de indicatoren van het beoordelingsformulier worden aangebracht.
- Internationalisering en interculturele sensitiviteit meer zichtbaar te maken in de leeruitkomsten.
- Het eigen werkveld nog meer structureel te betrekken. Dit past ook bij een behoefte van het werkveld waarmee de commissie gesproken heeft.
- De commissie steunt van harte het initiatief van de opleiding om te onderzoeken of in de beroepsproducten ruimte kan zijn voor wat meer keuze in type beroepsproduct en moedigt haar aan om hiermee actief door te gaan.
- Bij de kwaliteitsborging van de toetsing meer afstand te creëren tot de opleiding door in te zetten op het periodiek laten meekijken van 'vreemde ogen' vanuit de examencommissie of anderszins.
- Externe assessoren zeer snel formeel te benoemen.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake de accreditatie van de masteropleiding Learning and Innovation van NHL Stenden Hogeschool.

Namens de voltallige visitatiecommissie,

Utrecht, februari 2021

Mariëlle Klerks
Voorzitter

Titia Busing
Secretaris

Inleiding

De masteropleiding Learning and Innovation van NHL Stenden leidt studenten op die een bijdrage kunnen leveren aan toekomstbestendige, duurzame onderwijsinnovaties op de scholen waar zij werkzaam zijn. De opleiding beschouwt leren daarbij als een voorwaarde voor duurzaam innoveren. Het innoveren omsluit het leren.

De instelling

NHL Stenden Hogeschool heeft de ambitie te werken aan wereldwijde innovatie, waarbij studenten worden opgeleid tot ondernemende, vindingrijke en zelfbewuste professionals die leren over de grenzen van het vakgebied en land te kijken. De hogeschool wil bijdragen aan de kennis-circulatie in haar regio's, en hoogwaardig onderwijs en onderzoek realiseren langs drie strategische pijlers: a) design based education, b) een onderzoeksprofiel rondom de toekomst, leefbaarheid en ontwikkeling van regio's, nieuwe technische en economische ontwikkelingen in produceren en ondernemen en toenemende belangen en complexiteit van de dienstensector en c) een Global network approach als geïnternationaliseerde hogeschool. De hogeschool hanteert het onderwijsconcept Design Based Education als leidend principe voor de inrichting van het onderwijs, waarbij reallife vraagstukken centraal staan.

Aan NHL Stenden Hogeschool studeren circa 24.000 studenten. Het onderwijs is georganiseerd in academies. De masteropleiding Learning and Innovation is onderdeel van de Academie Primair Onderwijs (APO). De APO omvat ook de masteropleiding Educational Leadership (MEL) en de bacheloropleiding Opleiding Leraar Basisonderwijs (OLB), en International Teacher Education for primary schools (ITEps). Aan de academie zijn drie lectoraten verbonden: het lectoraat Early Childhood, het lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid en het lectoraat Professionele Identiteit in het onderwijs. De opleiding werkt samen met het lectoraat Professionele identiteit in het onderwijs. Dit vindt plaats middels het realiseren van verbanden tussen het onderwijsprogramma en de thema's en werkwijzen van het lectoraat (teacher

agency, ontwerpgericht onderzoek) en door het gezamenlijk uitbouwen van een leernetwerk van onderwijsprofessionals in de noordelijke regio's.

De opleiding

De tweejarige masteropleiding Learning and Innovation wordt in het Nederlands verzorgd en omvat 60 EC. De opleiding wil studenten opleiden tot onderwijsprofessionals die een bijdrage kunnen leveren aan duurzame onderwijsinnovaties in hun scholen.

De opleiding is vormgegeven rondom twee integrale en samenhangende ontwikkellijnen: 1) de lijn van de professionele en persoonlijke ontwikkeling en 2) de lijn van het onderzoekend innoveren. Studenten werken binnen de tweede lijn in elk semester aan een beroepsproduct. De resultaten van de eerste lijn verwerken studenten elk semester in hun portfolio. Na het eerste jaar vindt een competentieassessment plaats. De opleiding wordt afgerond met de beroepsproducten van het derde en vierde semester en het tweede competentieassessment. Het onderwijs krijgt concreet vorm in een community of learners, waarin studenten gezamenlijk en onder begeleiding van een docent, hun kennis en ervaring verdiepen. Dit wordt ondersteund middels leerimpulsen, waarin studenten onder andere relevante theorieën krijgen aangereikt.

Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding naar tevredenheid van het panel ingezet op een aantal veranderingen in het curriculum en het toetsbeleid. Dit betreft onder andere het aanscherpen van de opleidingsmissie en de omvorming van beroepscompetenties naar meer open geformuleerde leeruitkomsten. In dit proces zijn zowel het

werkveld, het team en de toetscommissie betrokken. Daarnaast heeft afstemming plaats gevonden met de masteropleidingen Leren en Innoveren van Saxion Hogeschool en Fontys, in de vorm van externe validatie. Het aanscherpen van de opleidingsmissie heeft geleid tot onderzoekend innoveren als leidend principe van de opleiding, het versterken van het innovatieve karakter van de opleiding door de toevoeging van een beroepsproduct en een meer formatief georiënteerd toetsbeleid.

De visitatie

NHL Stenden Hogeschool heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

In overleg tussen opleiding en panel is besloten het bezoek digitaal plaats te laten vinden. Het voorbereidende overleg van de commissie en de gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding vonden digitaal plaats, maar weken inhoudelijk niet af van een fysieke procedure. De commissie heeft op deze wijze een goed beeld gekre-

gen van de kwaliteit van de opleiding. De (digitale) visitatie heeft op 18 november 2020 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Van het (digitale) inloopspreekuur is geen gebruik gemaakt. De commissie heeft zich expliciet georiënteerd op het cluster waarin de opleiding geplaatst is. Dit is met de voltallige commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) de commissie.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid en conform het NVAO beoordelingskader voor beperkte opleidingsbeoordeling (2018) uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Deze rapportage is in januari 2021 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding heeft een ontwikkelgesprek plaatsgevonden in januari 2021. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De commissie oordeelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**. De beoogde leerresultaten zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd. Ook voldoen deze aan internationale eisen en zijn ze onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft de vier leeruitkomsten c.q. de beoogde leerresultaten gebaseerd op het landelijke profiel en gerelateerd aan EQF niveau 7 en de Dublin descriptoren. De opleiding heeft met de focus op onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren een onderscheidend profiel ontwikkeld. De commissie is van mening dat de opleiding in de leeruitkomsten nog duidelijker kan articuleren wat bedoeld wordt met de begrippen 'horizontaal organiseren' en 'duurzaam innoveren'. Verder meent de commissie dat de opleiding de niveauaanduidingen in de leeruitkomsten nog scherper kan formuleren, onder meer ook ten aanzien van de begrippen 'horizontaal organiseren' en 'duurzaam innoveren'. Ook raadt zij de opleiding aan de internationale ambitie meer expliciet te maken in de leeruitkomsten. De opleiding is, middels de studenten die werkzaam zijn in de praktijk en de contacten van de docenten, adequaat afgestemd op de beroepspraktijk. De commissie nodigt de opleiding uit haar afstemming met de beroepspraktijk meer structureel vorm te geven, dit past ook bij een behoefte van de beroepspraktijk.

Bevindingen

De opleiding wil docenten van onderwijsorganisaties in Noord-Nederland inspireren om vorm te geven aan grensverleggend onderwijs. Studenten worden voorbereid op het vervullen van een voortrekkersrol in hun eigen onderwijspraktijk. De opleiding vindt het daarbij belangrijk aandacht te hebben voor duurzame waardencreatie en kennisontwikkeling in de regio. Daarmee wil de opleiding bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties.

Afgestudeerden kunnen a) onderwijsvraagstukken, -ontwikkelingen en mogelijke oplossingen op systematische wijze onderzoeken, b) in verbinding met betrokkenen beweging genereren (co-creatie), c) kritisch en met een open blik reflecteren op trends in het vakgebied en op innovatieprocessen, en d) deze processen monitoren en evalueren. De opleiding stelt dat alumni zich, in het basis-, voortgezet- en middelbaar beroeps-onderwijs, ontwikkelen van leerkracht, docent naar team- of projectleider in de eigen organisatie. Alumni vanuit het werkveld mbo groeien vaak door naar een functie binnen het hoger beroeps-onderwijs. In het hoger beroepsonderwijs is de alumnus vaker een verbinder met het mbo.

Studenten worden opgeleid tot professionals die zelfbewust en permanent werken aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Vandaaruit kunnen zij door het horizontaal organiseren en grensverleggend onderzoeken een bijdrage leveren aan lerende organisaties en daarmee aan duurzame, toekomstbestendige onderwijsinnovaties in de noordelijke regio's. De opleiding ondersteunt studenten, vanuit de zone van naaste ontwikkeling, bij het zetten van volgende leer- en/of innovatiestappen, en in de ontwikkeling van hun handelingsvermogen oftewel teacher agency. Teacher agency is volgens de opleiding het betrokken, verantwoordelijk en keuzevrij handelen van professionals dat ontstaat in een permanent proces van wederzijdse beïnvloeding tussen de professional en de structuur en cultuur in de onderwijscontext.

De opleiding profileert zich met onderzoekend innoveren, grensverleggend onderzoeken en horizontaal organiseren. Met onderzoekend innoveren wil de opleiding aansluiten bij een landelijke ontwikkeling, waarin het praktijkonderzoek als onderzoek wordt gepositioneerd met een vraagstelling die is ingegeven door de beroepspraktijk en waarbij kennis beschikbaar wordt gesteld aan

diezelfde beroepspraktijk. Met onderzoekend innoveren wil de opleiding onderzoek een integraal onderdeel laten zijn van het innovatietraject van studenten. Onderzoek staat daarmee ten dienste van de innovatie in de eigen school waar studenten werkzaam zijn en vormt een integraal onderdeel van de innovatie op die school en van het studietraject van studenten. Onderzoekend innoveren omsluit, volgens de opleiding, het leren en is gericht op een brede verkenning van het leren in de school: de lerende leerling/student, de lerende docent en de lerende school. De opleiding streeft daarbij naar duurzame innovaties in de onderwijsorganisatie (in het werkveld), gericht op het creëren van nieuwe inzichten, zelfsturend vermogen en nieuw gedrag.

Grensverleggend onderzoeken betekent, volgens de opleiding, dat studenten vanuit een onderzoekende houding in horizontale verbinding met het team een duurzame innovatie realiseren.

Met de nadruk op horizontaal organiseren wil de opleiding zich onderscheiden van andere opleidingen. Horizontaal organiseren is gericht op het creëren van beweging. Studenten leren het belang van organisatie-sensitiviteit en het inzetten van gerichte communicatie- en onderzoeksvaardigheden als interventies in innovatieprocessen. Studenten formuleren bijvoorbeeld samen met hun team een kijkrichting om een duurzame verandering te creëren op het gebied van relevante onderwijsinhouden en maatschappelijke vooruitgang. Tijdens de visitatie is bevestigd dat horizontaal organiseren een iteratief proces is, waarbij studenten zich leren te positioneren in de eigen organisatie en leren hoe ze draagvlak kunnen creëren. Daarbij leren studenten ook om te gaan met weerstand en samen met hun team een onderzoekende rol te vervullen. In de leeruitkomsten komt dit terug in de term co-creatie en meer integraal in het onderzoekend innoveren. Dit laatste kan volgens de opleiding alleen als studenten ook in staat zijn tot horizontaal organiseren.

De opleiding participeert, samen met de andere acht masteropleidingen Leren en Innoveren in het Landelijk MLI-Overleg. De opleiding heeft een actieve rol vervuld in de herijking van het landelijke beroepsprofiel dat in 2019 is vastgesteld. De opleiding heeft de vier leeruitkomsten c.q. beoogde leerresultaten gebaseerd op het landelijk beroepsprofiel en de eigen missie en uitgangspunten. De leeruitkomsten zijn ook afgestemd op de Dublin Descriptoren, het Nederlands kwalificatieraamwerk NLQF7, het EQF7 (European Qualifications Framework) en de Professionele Masterstandaard 2019.

De vier leeruitkomsten zijn samengevat in de begrippen 1) onderzoeken, 2) ontwerpen, 3) veranderen en 4) reflecteren en ontwikkelen. De opleiding heeft de leeruitkomsten uitgewerkt in feedbackcriteria die de basis voor de formatieve en summatieve beoordeling vormen (zie standaard 3). Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de opleiding de leeruitkomsten verder wil verfijnen en wil onderzoeken hoe deze meer gerelateerd kunnen worden aan de beroepsproducten die studenten elk semester opleveren. De opleiding wil hiermee ook de mogelijkheden voor flexibilisering vergroten. Daarnaast is duidelijk geworden dat, met behulp van het ZelCom model, de duiding van complexiteit en zelfstandigheid meer expliciet beschreven zal gaan worden in de leeruitkomsten.

Ten aanzien van de vierde leeruitkomst, waarin onder andere benoemd staat dat studenten verantwoordelijkheid afleggen voor de ontwikkeling van het organisatie-leervermogen, is opgemerkt dat studenten niet afgerekend kunnen worden op dit vermogen van de organisatie zelf. Het betreft een formuleringskwestie. Bedoeld wordt dat studenten oog hebben voor de impact van hun innovatie, stil staan bij wat er gerealiseerd is en wat er nog gerealiseerd dient te worden en zich hier toe kunnen verhouden.

In de discussie over onderzoekend innoveren en duurzaam innoveren is door de opleiding opgemerkt dat onderzoekend innoveren moet leiden tot duurzame innovaties. In de opleiding zit een opbouw waarbij studenten in hun beroepsproducten verschillende accenten leggen. Zo ligt in het laatste beroepsproduct de nadruk op het duurzame karakter van de in gang gezette innovatie.

Afstemming beroepspraktijk

De opleiding werkt samen met studenten en alumni, aan duurzame samenwerkingsverbanden en leernetwerken waarbij een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid ontstaat voor het professionaliseren van het onderwijs. De opleiding wil een voortrekker zijn in het verder vormgeven van leernetwerken in de noordelijke regio's. Het alumninetwerk speelt daarin een belangrijke rol. Er worden alumnibijeenkomsten en ML&I-studiedagen georganiseerd en alumni zijn betrokken als werkveldassessor. Ook is het werkveld betrokken bij een jaarlijkse posterpresentatie.

Ook studenten zijn werkzaam in het onderwijsveld (po, vo, mbo en hbo) in de regio. Daarnaast participeren docenten en studenten in verschillende leernetwerken. De opleiding kent een Wetenschappelijk Adviesberaad en participeert in de academiebrede adviesraad. Het Wetenschappelijk Adviesberaad bestaat uit een afvaardiging uit de wetenschap, en draagt zorg voor een goede afstemming tussen de verwachtingen en wensen vanuit de wetenschap en het opleidingsprogramma. Met het Wetenschappelijk Adviesberaad is onder andere het concept onderzoekend innoveren besproken.

Tijdens de visitatie heeft de commissie met verschillende vertegenwoordigers van de beroepspraktijk en het Wetenschappelijk Adviesberaad gesproken. Daarbij is duidelijk geworden dat de bijdrage van studenten en alumni aan de beroepspraktijk zeer gewaardeerd wordt. In de noordelijke regio is er sprake van krimp en is er veel aandacht voor het anders organiseren van het onderwijs. Alumni hebben een belangrijke rol

in deze processen en in het meenemen van hun teams hierin. Ook de mens- en procesgerichte aanpak van alumni, de aandacht voor theoretische onderbouwing en voor het realiseren van duurzame innovaties worden gewaardeerd. Vertegenwoordigers van het werkveld hebben de behoefte uitgesproken om meer structureel betrokken te worden bij de opleiding.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de beoogde leerresultaten wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd zijn. Ook voldoen deze aan internationale eisen en zijn ze onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft de leerresultaten gerelateerd aan EQF niveau 7 en de Dublin descriptoren. De opleiding heeft in een schema aangegeven hoe en waar de leeruitkomsten en feedbackcriteria aan bod komen in c.q. gedekt worden in het curriculum.

De commissie is van mening dat de opleiding met het profiel van onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren een onderscheidend profiel heeft ontwikkeld. De commissie vindt het daarbij positief dat horizontaal organiseren niet alleen betrekking heeft op de persoon van de student maar ook op de positie van de student in de eigen organisatie. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat het profiel binnen de opleiding en door het betrokken werkveld en alumni breed gedragen wordt.

Het is de commissie opgevallen dat horizontaal organiseren in de leeruitkomsten weliswaar wordt aangeduid met woorden als 'co-creatie' of 'samen met het team', maar dat niet expliciet gemaakt wordt wat precies bedoeld wordt met 'horizontaal organiseren' en welk niveau er op dit vlak van studenten verwacht wordt. Hetzelfde merkt de commissie op ten aanzien van het begrip 'duurzaam innoveren'. De leeruitkomsten hebben een integraal karakter. De commissie raadt de opleiding aan de begrippen duidelijker te articuleren in de leeruitkomsten. Daarnaast raadt de commissie de opleiding meer in het algemeen aan om de

niveaubeschrijvingen in de leeruitkomsten meer expliciet te maken. Gezien de internationale ambitie van de opleiding (zie ook standaard 2), raadt de commissie aan internationalisering en interculturele sensitiviteit meer zichtbaar te maken in de leeruitkomsten. Daarnaast geeft de commissie ter overweging mee de formulering van leeruitkomst 4 zodanig aan te passen dat studenten niet de indruk krijgen dat ze verantwoording dienen af te leggen over het organisatie-leervermogen.

De commissie constateert dat de opleiding adequaat is afgestemd op de beroepspraktijk. De contacten van docenten, studenten die werkzaam

zijn in de beroepspraktijk en de contacten met alumni dragen daar aan bij. De commissie heeft de indruk dat het Wetenschappelijk Adviesberaad op wat meer afstand staat van de opleiding en nodigt de opleiding uit haar eigen werkveld meer structureel te betrekken. Vertegenwoordigers van het werkveld waar de commissie mee gesproken heeft, hebben ook een behoefte aan meer structureel overleg aangegeven tijdens de visitatie.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, stelt de commissie vast dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**.

2. Onderwijsleeromgeving

De commissie heeft vastgesteld dat de onderwijsleeromgeving studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te bereiken en dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**. De beoogde leerresultaten c.q. eindkwalificaties zijn uitgewerkt in feedbackcriteria die verdeeld zijn over de semesters. Het curriculum kent, met de twee ontwikkellijnen een integrale en samenhangende opzet. Daarbij is er continu aandacht voor de relatie tussen theorie en de eigen beroepspraktijk van studenten. De keuze voor onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren (zie standaard 1) is, volgens de commissie, consequent doorvertaald in het programma, waarbij er in elke fase van de opleiding aandacht is voor interventies en onderzoeksvaardigheden in relatie tot de te realiseren innovatie in de eigen beroepspraktijk. De opleiding heeft een kleinschalig en interactief karakter. De community of learners, waarin studenten met en van elkaar leren onder begeleiding van een docent, draagt daar aan bij. Studenten ervaren de opleiding als een veilige leeromgeving. De opleiding sluit aan bij de kwalificaties en de verschillende achtergronden van de instromende studenten. Docenten zijn zeer deskundig, betrokken en benaderbaar. De opleiding is erin geslaagd het onderwijs tijdens de Covid-19 pandemie op een goede manier vorm te geven. De commissie steunt van harte het initiatief van de opleiding om te onderzoeken of in de beroepsproducten ruimte kan zijn voor wat meer keuze en moedigt haar aan om hiermee actief door te gaan. En in de CoL's de ontmoeting en verbinding tussen studenten uit beide leerjaren te versterken.

Bevindingen

Het programma heeft een geïntegreerd karakter, waarbij de eerder genoemde leeruitkomsten en feedbackcriteria gekoppeld zijn aan twee ontwikkellijnen: 1) de lijn van de professionele en persoonlijke ontwikkeling en 2) de lijn van het onderzoekend innoveren. De eerste lijn krijgt vorm in de explicitering en (door-)ontwikkeling van de professionele identiteit van studenten, en is gebaseerd op een persoonlijke praktijktheorie, de kennisbasis en de essentiële ervaringen van studenten. De verbinding tussen de persoon van de student, de praktijk en de theorie worden hier zichtbaar. Dit is elk semester onderdeel van 'Professionele identiteit in (innovatie)context'.

De tweede lijn, onderzoekend innoveren, omvat een integraal proces van onderzoeken en innoveren in verbinding met het eigen team en andere betrokkenen in de eigen onderwijsorganisatie. De opleiding creëert hierbij maatwerk door de leerwensen van studenten te articuleren in de ontwikkelgesprekken met de begeleider en door samen met het werkveld, alumni en het lectoraat, gast-

colleges, impulsen en leerexpedities te organiseren. Dit is onderdeel van de beroepsproducten en de kennistoetsing.

Met deze twee ontwikkellijnen kent de opleiding in elk semester een vergelijkbare structuur. Zo werken studenten in elk semester aan een beroepsproduct, kennen de eerste drie semesters een formatieve kennistoets en werken studenten elk semester aan het onderdeel Professionele identiteit in (innovatie)context.

Parallel hieraan werken studenten aan hun portfolio, gericht op een explicitering van bewustwording van het eigen handelen (practice what you preach) en bedoeld om de ontwikkeling van de persoonlijke en professionele identiteit zichtbaar te maken (teacher agency). Vanaf semester 2 werken studenten gericht aan een innovatievraagstuk vanuit de eigen schoolorganisatie. Vanuit het perspectief op duurzaam innoveren ronden studenten de opleiding in het vierde semester af met het ontwerp van twee (of meer) scenario's die aansluiten bij het innovatieproces en met een vooruitblik op nog te nemen stappen in de innovatie (zie standaard 4).

Onderzoek krijgt invulling middels het eerder genoemde begrip onderzoekend innoveren. Studenten krijgen een raamwerk aangeboden dat richting geeft bij de vormgeving van het eigen onderzoeks- en innovatietraject. Het onderzoek krijgt bij elke student, in ieder innovatietraject op een andere manier vorm. De praktijkvraag bepaalt de richting en daarbij passende onderzoeksmethode. In semester 1, bij Beroepsproduct 1, verkennen studenten de breedte van het begrip leren in de school. Het perspectief van de lerende docent en lerende student en/of leerling in een lerende organisatie is hier het uitgangspunt. Studenten verkennen de eigen organisatie en verbinden deze aan specifieke onderwijskundige (leer)theoretische concepten en bronnen. Studenten onderzoeken aanwezige kennis, meningen, visies en brengen deze in kaart. Hierdoor ontstaat zicht op de benodigde bronnen en literatuur om het innovatievraagstuk nader te formuleren. In het derde semester, bij Beroepsproduct 3, onderzoekend innoveren, maken studenten op systematische, cyclische en onderbouwde wijze zichtbaar welke (onderzoeks)interventies zij uitvoeren binnen de gekozen kijkrichting. Studenten onderbouwen de keuze voor een innovatiestrategie en passende onderzoeksmethodiek vanuit verschillende perspectieven: (inter)nationaal, pedagogisch, didactisch, maatschappelijk, thematisch, en het beleidsniveau in de organisatie.

De opleiding werkt samen met het lectoraat Professionele identiteit. In samenwerking met het lectoraat wordt het proces van onderzoekend innoveren dat de studenten doorlopen ingericht als ontwerpgericht onderzoek. Daarnaast verzorgt het lectoraat gastcolleges en is het lectoraat betrokken bij de competentie-assessments. Het afgelopen jaar hebben de eerste studenten hun onderzoeks- en innovatietrajecten verbonden aan het onderzoeksprogramma van het lectoraat.

Internationalisering is een belangrijke pijler van de hogeschool en komt in de opleiding tot uiting

in het ontwikkelen van een omgevings sensitiviteit. Studenten leren vraagstukken vanuit zowel een regionaal als internationaal perspectief (micro, macro, meso, supra) te beschouwen en daarbij gebruik te maken van onderzoek en (internationale) bronnen om verbindingen te kunnen leggen tussen het regionale en internationale. Daarnaast worden studenten gestimuleerd om internationaliseringsprojecten in de eigen onderwijsorganisatie te initiëren en uit te voeren. Studenten en docenten bezoeken samen het jaarlijkse congres EAPRIL en internationale scholen. Dit is tijdens de visitatie door studenten bevestigd, waarbij opgemerkt is dat internationalisering door de Covid-19 pandemie een online invulling krijgt.

De opleiding heeft een Engelstalige naam. Dit past, volgens de opleiding, bij het internationale profiel van de hogeschool en oriëntatie en inhoud van de opleiding. De opleiding verkent momenteel het starten van een Engelstalige track, waarmee de opleiding ook toegankelijk wordt voor internationale studenten en studenten van de internationale lerarenopleidingen van de hogeschool. Tijdens de visitatie is opgemerkt dat docenten in elke fase van de opleiding internationale perspectieven inbrengen en studenten worden uitgedaagd buiten het eigen kader te kijken. Studenten worden ook uitgenodigd samenwerkingen te zoeken met vergelijkbare opleidingen in het buitenland.

Tijdens de visitatie heeft de commissie met betrokkenen gesproken over de wijze waarop studenten worden voorbereid op het geven van peerfeedback. Daarbij is duidelijk geworden dat er workshops georganiseerd worden over reflecteren en (peer)feedback en dat bij de start van elk semester gezamenlijk gesproken wordt over de succescriteria voor dat semester. Dit biedt studenten een kader waarop ze elkaar kunnen bevragen. Daarnaast laten docenten zien hoe zij de feedbackcriteria gebruiken.

Vaardigheden op het gebied van horizontaal leiderschap komen op verschillende manieren aan bod, zo bleek tijdens de visitatie. In het eerste semester leren studenten bijvoorbeeld vanuit een biografisch perspectief naar de voorgenomen innovatie te kijken. Daarbij krijgen studenten inzicht in hun eigen drijfveren en wat ze op het gebied van horizontaal leiderschap te doen hebben om beweging te kunnen creëren. In de uitvoering van hun horizontaal leiderschap worden studenten begeleid middels individuele gesprekken, discussies en casuïstiekbespreking in de Community of Learners (CoL) en (indien nodig) supervisie.

Alumni hebben in dit kader opgemerkt dat wat hen betreft een innovatie geen waarde heeft als deze niet gedragen wordt door het team en dat ze ook in hun huidige beroepspraktijk collega's blijven meenemen in (nieuwe) ontwikkelingen. De samenwerking met mede studenten in de CoL's, het bekijken van elkaars werk en het geven van feedback hebben daar in belangrijke mate aan bijgedragen.

Studenten hebben aangegeven dat ze een 'gereedschapskist' met vaardigheden krijgen aangereikt waaruit ze situationeel kunnen putten. Deze 'tools' krijgen ze aangereikt in de leerimpulsen (zie onderwijsleeromgeving) en tijdens CoL bijeenkomsten.

Onderwijsleeromgeving

Binnen het onderwijsconcept van de opleiding hebben de Community of Learners (CoL) en de eerdergenoemde beroepsproducten een belangrijke rol. Hiermee geeft de opleiding haar eigen invulling aan het onderwijsconcept van de hogeschool (Design Based Education). De opleiding omvat elke twee weken een opleidingsdag. Deze dag heeft een vaste structuur, bestaande uit a) begeleiding in de Community of Learners (CoL), b) onderwijsaanbod met leerimpulsen (bijvoorbeeld inspiratiecolleges) die aansluiten op het proces van onderzoekend innoveren, gericht op drie domeinen: leren, innoveren, onderzoekend innoveren. Studenten kunnen ook zelf (thema's voor) leerimpulsen inbrengen, zo bleek tijdens de visitatie.

In de Community of Learners (CoL) leren studenten van en met elkaar. In de CoL wisselen studenten in heterogene groepen (leer)ervaringen en feedback uit over hun ontwikkeling, en maken ze (inter)actief verbindingen tussen theoretische impulsen, persoonlijke werkervaringen, hun innovatievraagstukken en hun beroepsproducten. In de CoL werken studenten aan verdieping van hun kennis en gaan met elkaar in dialoog over onderwijskundige- en leertheoretische concepten. De CoL blijft de gehele opleiding bij elkaar en heeft een begeleider vanuit het docententeam. Met de CoL en het proces van formatief handelen wil de opleiding teacher agency bij de studenten ontwikkelen.

De studenten waarmee de commissie gesproken heeft, waarderen het samenwerken in de CoL's. De CoL's worden bij de start van de opleiding voor de duur van de opleiding samengesteld. Dit biedt, volgens studenten, de mogelijkheid elkaar goed te leren kennen en zo een waardevolle critical friend voor elkaar te zijn. Studenten waarderen de mogelijkheden tot intervisie en het sparren met studenten uit een andere onderwijscontext. De intervisie binnen de CoL wordt geleid door de betrokken docent. Studenten kunnen aangeven welke thema's zij willen verdiepen in de CoL. Studenten die langer studeren, door de opleiding doorzetters genoemd, hebben hun behoefte aan een eigen CoL aangegeven. Zij studeren nu met begeleiding maar draaien niet mee in de structuur van het programma.

De werkplek van de student is een belangrijk onderdeel van de leeromgeving. Studenten voeren hun innovatievraagstuk uit binnen hun eigen schoolorganisatie. Deze keuze veronderstelt, volgens de opleiding, dat studenten dit proces ook daadwerkelijk in de eigen organisatie kunnen doorlopen en het maakt dat de studievoortgang van de studenten meer afhankelijk wordt van de ontwikkeling van een school. Dit is dan ook onderdeel van het intake gesprek (bij de toelating) en onderwerp van gesprek in het eerste semester. Studenten leggen afspraken met hun leidinggevende vast over de omstandigheden waaronder

zij binnen de schoolorganisatie kunnen handelen, zodat zij als zelfstandig innovator hun weg kunnen zoeken.

Flexibilisering krijgt vorm in de opzet waarbij het programma steeds meer vraaggestuurd wordt, passend bij de ontwikkeling van individuele studenten en het innovatietraject in hun eigen school. De opleiding wil daarbij een zone van naaste ontwikkeling creëren voor studenten, met als doel daadwerkelijk stappen te zetten; nieuw gedrag te tonen, andere procedures te hanteren en een shift in mindset te bewerkstelligen die past bij het handelen als onderwijsinnovator. In het kader van flexibilisering wordt ook gedacht aan thematische cross-overs met de andere educatieve masteropleidingen van de hogeschool en studenten in staat te stellen bij deze masteropleidingen onderdelen te volgen.

Alumni hebben tijdens de visitatie aangegeven de innovatieve houding van de opleiding te waarderen. Zij voelden zich bijvoorbeeld erg meegenomen in de ontwikkeling van de formatieve kennistoetsen. Alumni hebben desgevraagd opgemerkt dat de opleiding de zichtbaarheid van de innovaties die studenten en alumni realiseren kan verbeteren. Veel innovaties zijn ook interessant voor andere scholen om kennis van te nemen. Deze behoefte is tijdens de visitatie door vertegenwoordigers van het werkveld bevestigd. Voorbeelden van innovaties kunnen ook in de eigen school als vliegwiel dienen.

Gedurende de eerste fase van de Covid-19 pandemie heeft de opleiding het onderwijs volledig online vormgegeven. Daarbij heeft de opleiding, in plaats van tweewekelijkse lesdagen, wekelijks online bijeenkomsten belegd. Daarbij was er aandacht voor wekelijkse inhoudelijke impulsen in kleine interactieve groepen, voor online CoL's en voor individuele begeleiding. Tijdens de visitatie werd het onderwijs in meer hybride vorm gegeven. Daarbij is opgemerkt dat dit soms lastig is voor studenten: als het devies van de eigen school zoveel mogelijk thuiswerken is, dan is het

voor studenten niet altijd te verdedigen dat ze een lesdag hebben. Eerstejaars studenten hebben aangegeven dat de online invulling van de CoL wat meer interactief kan zijn. Voor tweedejaars studenten geldt dit niet, zo bleek tijdens de visitatie.

Instroom

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. De opleiding is bedoeld voor leraren met minimaal drie jaar werkervaring in het onderwijs. Ook dienen aankomende studenten te beschikken over een relevante werkplek van minimaal 0,5 fte. De toelatingsprocedure omvat een intakegesprek waarin onder andere de leeruitkomsten, de aansluiting bij de competenties van de student, de wederzijdse verwachtingen en dergelijke aanbod komen. Doel is dat er zicht ontstaat op een mogelijke innovatie en op ontwikkelpunten van de aankomende student.

Studenten waarmee de commissie gesproken heeft, hebben de intake procedure als intensief, maar nuttig ervaren. Ter voorbereiding maken ze een opdracht waarin ze onder andere mogelijke innovaties in de eigen beroepspraktijk benoemen. Deze worden tijdens het intakegesprek besproken op complexiteit en haalbaarheid, waarbij ook de rol van het team van de student en de instelling besproken worden.

Personeel

De opleiding wordt verzorgd door zeven docenten (1,9 fte). Vijf docenten beschikken over een masterdiploma, twee zijn gepromoveerd en één docent is promovendus. Docenten hebben verschillende achtergronden en werken eveneens voor andere masteropleidingen (masteropleiding Pedagogiek, masteropleiding Educational Leadership en masteropleiding Serious Gaming). Twee docenten zijn lid van het lectoraat Professionele identiteit in organisaties, één van het lectoraat Meertaligheid en geletterdheid en één van het lectoraat Onderzoek van de hogeschool. Het hele team, en in het bijzonder de examencommissie, heeft zich het afgelopen jaar gericht op de

kwaliteit van toetsing en heeft de BKE afgerond. Een deel van het team rondt SKE binnenkort af. Een groot deel van het team heeft een (externe) assessorentraining afgerond en is gecertificeerd.

In de afgelopen periode is in het team ingezet op het in co-creatie (met elkaar en met de studenten) werken aan een gezamenlijk gedragen onderwijs-innovatie. Naast bijdragen van het lectoraat Professionele Identiteit worden ook gastdocenten van bijvoorbeeld de Pabo ingezet en seminars/studiedagen (ook voor alumni) georganiseerd met nationaal bekende experts.

Studenten waarderen, zo bleek tijdens de visitatie, de professionele begeleiding, de persoonlijke aandacht en de benaderbaarheid van hun docenten, ongeacht of ze op dat moment college hebben van de desbetreffende docent. Daarnaast zijn studenten positief over de feedback die ze van hun docenten ontvangen (zie ook standaard 3).

Voorzieningen

De opleiding wordt aangeboden op de locatie van de hogeschool in Leeuwarden. Studenten zijn daar één dag per twee weken en kunnen dan gebruik maken van de verschillende faciliteiten van de hogeschool. Studenten worden middels de digitale leeromgeving geïnformeerd over de opzet en inhoud van het programma. De leeromgeving wordt ook gebruikt voor het op afstand met elkaar communiceren en het geven van feedback. Gedurende de Covid-19 pandemie heeft deze verdere ontwikkeling van de digitale leeromgeving een flinke boost gekregen. Zo zijn er, ter ondersteuning, online kennisclips en andere digitale materialen/bronnen aangeboden via de elektronische leeromgeving.

Alle studenten hebben een persoonlijke begeleider met wie ze gedurende de opleiding regelmatig contact hebben over hun persoonlijke ontwikkeling, de opleiding, de voortgang van het innovatietraject en de gang van zaken in de eigen onderwijsorganisatie.

De studentgeleding van de opleidingscommissie bevat uitsluitend nieuwe leden. Dit is vooral het gevolg van persoonlijke omstandigheden van de hiervoor betrokken studenten. Thema's die op de agenda staan, zijn naast de visitatie, de invloed van de Covid-19 pandemie en de studentevaluaties. In de komende periode wordt ook gewerkt aan het creëren van doorlopende continuïteit in de opleidingscommissie.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma, de onderwijsleeromgeving en het personeel de studenten in staat stellen de beoogde leerresultaten te bereiken. De beoogde leerresultaten c.q. eindkwalificaties zijn uitgewerkt in feedbackcriteria. Het programma kent, met de twee ontwikkelingen, een mooi samenhangende en geïntegreerde opzet. Daarbij is er continu aandacht voor de relatie tussen theorie en de eigen beroepspraktijk van de studenten.

De commissie stelt vast dat de opleiding, met de inrichting van de CoL's, de leerimpuls en de feedbackcultuur, er uitstekend in geslaagd is een vraaggestuurd en interactief programma neer te zetten. Ook de betrokkenheid en benaderbaarheid van docenten dragen daar aan bij. Studenten zien hun docenten als rolmodel. En zien elkaar als critical friend en sparringpartner. Studenten ervaren de opleiding als een veilige leeromgeving. De commissie complimenteert de opleiding bovendien met de wijze waarop het onderwijs tijdens de Covid-19 pandemie is vorm gegeven.

De commissie geeft de opleiding ter overweging mee in de CoL's de ontmoeting en verbinding tussen studenten uit beide leerjaren te versterken. En daarbij ook alumni te betrekken. Dit kan volgens de commissie het leren van elkaar nog verder versterken en bijdragen aan inzicht in de kwaliteitsstandaard c.q. het niveau dat van studenten verwacht wordt. In relatie tot de CoL in het eerste jaar, gestart tijdens de Covid-19 pandemie, raadt de commissie de opleiding aan het interactieve karakter van deze CoL blijvend te bewaken. De commissie acht dit belangrijk omdat in deze fase

van de opleiding de CoL zich gaat vormen en inrichten.

Zoals de commissie bij standaard 1 heeft opgemerkt, maakt de opleiding een expliciete keuze voor onderzoekend innoveren en horizontaal organiseren. Deze keuze is volgens de commissie consequent doorvertaald in het programma, waarbij er in elke fase van de opleiding aandacht is voor onderzoeksvaardigheden in relatie tot de te realiseren innovatie in de eigen beroepspraktijk. Dit is een integraal proces dat zichtbaar wordt in de vormgeving van het programma. Daarmee worden studenten adequaat voorbereid op het afrondende semester, waarin ze werken aan het realiseren van een duurzame innovatie in hun beroepspraktijk.

Inzake de beroepsproducten waar studenten elk semester aan werken, steunt de commissie van harte het initiatief van de opleiding om te onderzoeken of hier ruimte kan zijn voor wat meer keuze in type beroepsproducten. De commissie moedigt de opleiding aan om hiermee actief door te gaan.

De commissie heeft tijdens de visitatie het studiemateriaal en de gebruikte literatuur ingezien. Op basis daarvan stelt zij vast dat de opleiding gebruik maakt van relevante en actuele literatuur. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en sluit aan bij de verschillende achtergronden van studenten.

De commissie vindt de benaming doorzetters voor langstudeerders een mooie vondst. De commissie ondersteunt de behoefte van de doorzetters waarmee zij gesproken heeft aan een eigen CoL.

De commissie stelt vast dat de opleiding aandacht besteedt aan internationalisering. De commissie vindt de keuze voor een internationale naam gerechtvaardigd. Dit past bij de internationale ambities van de hogeschool en van de opleiding. De opleiding is bijvoorbeeld voornemens een internationale variant op te starten voor afgestudeerden van de internationale docentenopleidingen van de hogeschool. In dat kader zal er ook aandacht zijn voor het aantrekken van internationale docenten en de Engelse taalvaardigheid van docenten. Voor dit laatste zijn binnen de hogeschool faciliteiten aanwezig.

De commissie stelt, op basis van de bestudeerde CV's en de gevoerde gesprekken, vast dat de opleiding verzorgd wordt door voldoende docenten, die zeer deskundig en betrokken zijn. De commissie moedigt de opleiding aan de eigen expertise binnen de academie en de hogeschool in te zetten. Dit past ook bij een behoefte van docenten, zo bleek tijdens de visitatie.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**.

3. Toetsing

De beoogde leerresultaten c.q. de vier leeruitkomsten vormen de kapstok van het toetsstelsel. Het toetsstelsel omvat het toetsbeleid, het toetsprogramma, beoordelingsformulieren en feedbackcriteria. De commissie waardeert de in gang gezette ontwikkeling richting een feedbackcultuur en formatief beoordelen. Het toetsstelsel omvat effectieve maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te borgen. De bestudeerde toetsen (c.q. opdrachten) zijn van voldoende niveau en kwaliteit. De examencommissie neemt adequate maatregelen om de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau van de opleiding te borgen. Daartoe is een veelheid aan beoordelaars betrokken, worden beroepsproducten uit verschillende fasen van de opleiding steekproefsgewijs bekeken en worden systematisch kalibreersessies belegd. Gezien het kleinschalige karakter van de opleiding en de nabijheid van de kamer masteropleidingen van de examencommissie en de toetscommissie, raadt de commissie aan 'vreemde ogen' vanuit de examencommissie of anderszins periodiek mee te laten kijken. De commissie is van mening dat het formeel benoemen van externe assessoren zeer snel ter hand dient te worden genomen. Ook raadt de commissie aan scherpte en diepgang in de formulering van de indicatoren aan te brengen. Dit kan volgens de commissie de navolgbaarheid van de beoordelingen vergroten. De commissie concludeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**.

Bevindingen

Het toetsbeleid van de opleiding is gebaseerd op de visie op toetsing en het toetsbeleid van de hogeschool. Belangrijke uitgangspunten daarin zijn nominaal is normaal, ieder semester kent maximaal drie toetseenheden, er is een variatie aan toetsvormen en een passende invulling aan leerwegaafhankelijk toetsen en het programma verhoudt zich tot de facetten van Design Based Education.

In de visie van de opleiding op toetsing staat het creëren van een feedbackcultuur centraal. Studenten krijgen, volgens de opleiding, door voortdurend formatief handelen kansen om hun leer- en ontwikkelproces succesvol te doorlopen. Studenten worden in belangrijke mate gestimuleerd tot zelfregulatie en het nemen van verantwoordelijkheid ten opzichte van zichzelf en elkaar. De opleiding wil een voortdurende dialoog creëren die bijdraagt aan een collectief kwaliteitsbewustzijn.

De opleiding heeft in de afgelopen periode, samen met de toets- en examencommissie, gewerkt aan de doorontwikkeling van het toetsbeleid. De opleiding heeft daarbij de feedbackmomenten in

het leer- en ontwikkelproces van studenten geëxpliciteerd en een summatief beoordelingsmoment bepaald.

De opleiding werkt volgens het principe van constructive alignment. De toetsing is zo ingericht dat deze het leerproces op een positieve manier stuurt en studenten verder helpt om te groeien en zich te ontwikkelen. Door het aantal summatieve beoordelingsmomenten terug te brengen tot één moment, heeft de opleiding ruimte gecreëerd voor het doorlopen, volgen en ondersteunen van het leer- en ontwikkelproces van studenten. De opleiding maakt daarbij gebruik van feedback en feedforward op basis van feedbackcriteria. Studenten kunnen ook zelf om feedback en feedforward vragen. Waar in het begin van de opleiding de feedback meer gepland en gericht is, ontwikkelt dit zich gedurende de opleiding tot meer vraaggestuurde feedback.

Studenten formuleren feedbackvragen en geven peerfeedback, en maken in hun portfolio hun leerproces en ontwikkeling zichtbaar en aantoonbaar. Dit is, volgens de opleiding, een iteratief proces: studenten ontwerpen, initiëren, voeren uit, stellen bij en ontwerpen opnieuw. Hiermee

tonen studenten regie over hun eigen professionele identiteit.

De opleiding maakt gebruik van drie toetsvormen: a) beroepsproducten, 2) schriftelijke toetsen en 3) competentieassessments. De beroepsproducten richten zich op studenten als onderzoekende innovator. Beroepsproducten sluiten aan op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de fasering van een innovatieproces. De beroepsproducten zijn onderdeel van de lijn onderzoekend innoveren. Studenten maken gedurende de opleiding de volgende beroepsproducten:

1. Een magazine als weerslag van de ontwikkeling en het begrip van de leerlingen/studenten, docenten in een lerende organisatie. Hierin verkennen en legitimeren studenten het innovatievraagstuk in de eigen onderwijsorganisatie;
2. Een onderzoeksrapport met situatie-beschrijving om tot een kijkrichting te komen. Hierin verkennen en analyseren studenten de omgeving rondom de school/de scholen;
3. Op basis van een verandervoorstel een realisatie van een ontwerp. Op basis van het onderzoeksrapport verbreden en/of verdiepen studenten het innovatievraagstuk aan de hand van onderzoeksinterventies;
4. Een implementatieplan dat zicht geeft op de duurzaamheid van de innovatie. Voorgaande resulteert in een reflectie op het innovatievraagstuk met behulp van scenarioleren richting duurzaam innoveren.

De beroepsproducten worden met hetzelfde beoordelingsformulier beoordeeld, waarbij alle leeruitkomsten aan bod komen. Zoals eerder opgemerkt bij standaard 1, onderzoekt de opleiding de mogelijkheden om de leeruitkomsten meer te verbinden aan de beroepsproducten. De opleiding wil daarmee ook meer diepgang in de beoordeling creëren.

De thema's leren, leren innoveren en onderzoekend innoveren uit de kennisbasis worden in de eerste drie semesters op een formatieve manier getoetst met schriftelijke kennisbasistoetsen. Dit

zijn contextuele toetsen met openboekvragen, gericht op het toepassen van kennis. De opleiding wil hiermee bewerkstellingen dat studenten een gemeenschappelijke taal ontwikkelen waarmee er verdieping op de genoemde thema's plaats kan vinden.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat er vorig jaar geëxperimenteerd is met het vrijlaten van de vorm waarin studenten het beroepsproduct aanleveren. Daarbij is het uitgangspunt dat de context van de beroepspraktijk van de student centraal dient te staan en dat een geschreven product dan niet altijd de beste vorm is. Er wordt bijvoorbeeld steeds meer gebruik gemaakt van visualisaties.

De twee competentieassessments (aan het einde van het eerste en tweede jaar) vormen een integrale beoordeling van het handelen op het eindniveau van jaar 1 en van jaar 2 op basis van het portfolio, portfoliopresentatie en het competentiegericht interview. Deze summatieve assessments behoren tot de lijn persoonlijke en professionele ontwikkeling (zie standaard 4).

Bij de beoordeling van de eindwerken worden assessoren uit het werkveld ingeschakeld (zie standaard 4). De opleiding organiseert voor de externe assessoren jaarlijks een overleg om de werkwijze en doelen van het competentieassessment af te stemmen. Om de assessoren mee te nemen in de doorontwikkeling is in studiejaar 2020- 2021 een scholing georganiseerd. Over de inhoud van deze scholing zijn gesprekken georganiseerd met een afvaardiging van alumni en werkveldassessoren. Vanaf studiejaar 2020-2021 wordt het werkveld van studenten nog meer betrokken door hen expliciet mee te nemen in het geven van feedback op het leer- en ontwikkelproces van studenten.

Studenten worden aan het begin van elk studiejaar geïnformeerd over de planning van de toetsing en de toetsprocedures. De planning is be-

schikbaar op de digitale leeromgeving. In het onderwijs- en examenreglement is het onderwijs- en examenprogramma opgenomen met de procedures en voorwaarden voor toetsing.

De studenten waarmee de commissie gesproken heeft, zijn positief over de feedback en feedforward die ze krijgen van hun CoL-begeleider. Dit betreft feedback en feedforward tijdens CoL-bijeenkomsten en in schriftelijke vorm op hun beroepsproducten. Deze formatieve benadering ondersteunt hen om 'de voortgang erin te houden'. Studenten vinden de formatieve kennistoetsen leerzaam en deze sluiten aan bij hun ervaringen en de begeleiding in de CoL. In de formatieve kennistoetsen worden studenten uitgenodigd de verbinding met hun eigen beroepspraktijk en landelijke en internationale ontwikkelingen te maken.

Tijdens de eerste periode van de Covid-19 pandemie zijn de deadlines van de beroepsproducten van de eerste twee semesters flexibel gehanteerd. Ook de deadline van het competentieassessment is verschoven, naar 1 augustus 2020. Tijdens de visitatie is hierover opgemerkt dat dit laatste ook in de toekomst zo zal blijven waarbij dit competentieassessment benut wordt om de overgang van het eerste naar het tweede jaar te versterken.

De opleiding valt onder de verantwoordelijkheid van de academiebrede examencommissie. De examencommissie omvat een kamer voor de masteropleidingen Learning and Innovation en Educational Leadership. In de kamer van de masteropleidingen hebben docenten van beide masteropleidingen zitting. De examencommissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau. De examencommissie heeft in samenwerking met de teamleider een beleidsagenda opgesteld. De borgingsactiviteiten van de examencommissie bestaan onder andere uit het aanstellen van examinatoren, het toezicht houden op de kalibratie tussen examinatoren en interne en externe valideringsactiviteiten. Dit laatste betreft het jaarlijks

bespreken van het resultaat van de toetsing in relatie tot de leeruitkomsten met een vertegenwoordiging van het werkveld (de werkveldassessoren) en een externe validatie met aan de ML&I gelieerde lectoraatsleden en experts.

De examencommissie heeft een aantal taken en verantwoordelijkheden gemandateerd naar de toetscommissie. De toetscommissie houdt zich onder andere bezig met de kwaliteit van het toetsprogramma als geheel. De toetscommissie is, net als de examencommissie, opgedeeld in kamers.

De opleiding heeft in de afgelopen periode geïnvesteerd in de organisatie en kwaliteitsborging van de inleverprocedures, beoordelingsprocedures en de organisatie van competentieassessments. Deze processen zijn geaccordeerd door de examencommissie. De opleiding is recent gestart met gezamenlijke valideringsactiviteiten met Saxion en Fontys.

De commissie heeft tijdens de visitatie met vertegenwoordigers van de examencommissie en toetscommissie gesproken. Daarbij is duidelijk geworden dat de toetscommissie jaarlijks eindwerken en toetsen bekijkt. Deze cyclus is onderdeel van het jaarplan van de toetscommissie. De toetscommissie rapporteert hierover naar de examencommissie.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat de externe assessoren nog niet benoemd zijn als examinator, dit zal komend studiejaar plaatsvinden. Externe assessoren worden jaarlijks meegenomen in de wijze van beoordeling in de assessments en volgen daarin scholing. Voor de aanstelling als examinator zullen inhoudelijke deskundigheid en toetsdeskundigheid de belangrijkste criteria zijn. Daarnaast is het van belang dat de externe assessor werkzaam is in hetzelfde werkveld als de student.

Het kalibreren van beroepsproducten is, zo bleek tijdens de visitatie, breed opgezet. Dit betekent dat elk semester van drie studenten het beroepsproduct bekeken en beoordeeld wordt door de

kamer van de toetscommissie. Hierover wordt gerapporteerd naar de examencommissie. Dit gebeurt voordat de eindbeoordeling plaatsvindt, zodat eventuele feedback van de examencommissie en naar aanleiding van de kalibratiesessie meegenomen kan worden.

Hiernaast bekijkt het docententeam elk jaar gezamenlijk een beroepsproduct van het vierde semester (eindwerk) en een ander beroepsproduct. Dit heeft in de afgelopen periode plaatsgevonden in het kader van de basis- en seniorkwalificatie examinering, die het docententeam gezamenlijk behaald heeft. Daarbij is zowel de kwaliteit van de afzonderlijke toetsen en als de samenhang van het toetsprogramma onder de loep genomen.

De commissie heeft tijdens de visitatie met betrokkenen gesproken over de balans tussen holistisch beoordelen, de omvang van de beroepsproducten en het beoordelingsformulier dat gebruikt wordt. Daarover is opgemerkt dat de opleiding werkt aan de doorontwikkeling van summatief beoordelen naar een cultuur waarin feedback centraal staat. Dit leidt tot nog toe tot omvangrijke beroepsproducten waarin veel aandacht is voor het proces dat studenten doorlopen hebben. Op dit moment wordt onderzocht wat de essentiële onderdelen van een beroepsproduct zijn en hoe herhaling voorkomen kan worden. Dit is onderwerp van gesprek in het interne overleg en in de afstemming met Saxion en Fontys.

Inzake de navolgbaarheid van de beoordelingen in de bestudeerde afstudeerdossiers, is tijdens de visitatie opmerkt dat de wijze waarop het beoordelingsformulier gebruikt wordt onderwerp van gesprek is in het team. Dit is gerelateerd aan het formatief beoordelen door en de feedbackgeletterdheid van de betrokken docenten. Het aanscherpen van het formatief beoordelen door en de feedbackgeletterdheid van docenten is een speerpunt van (de kamer van) de examencommissie en onderdeel van te organiseren kalibratiesessies gericht op feedback.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De commissie stelt vast dat de toetsing past bij het beroepsgerichte karakter van de opleiding en de te verwachten zelfstandigheid van masterstudenten. Er worden effectieve maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te borgen. Het gebruik van beoordelingsformulieren, indicatoren, rubrics en het vier-ogen principe dragen daar in belangrijke mate aan bij. Met de vermindering van het aantal summatieve toetsmomenten heeft de opleiding de studeerbaarheid van het programma vergroot.

De commissie heeft tijdens de visitatie een aantal toetsen c.q. producten bestudeerd en stelt vast dat deze van voldoende niveau zijn. Ook is de feedback die studenten krijgen zeer uitgebreid.

Ten aanzien van een aantal van de bestudeerde afstudeerdossiers was het de commissie niet altijd duidelijk hoe het cijfer precies tot stand is gekomen. De navolgbaarheid hiervan kan verbeterd worden. De commissie is van mening dat meer scherpere en diepgang in de formulering van de indicatoren daaraan kan bijdragen. Daarbij is de commissie van mening dat de indicatoren meer dan nu het geval is mogen uitnodigen tot verantwoording en onderbouwing van keuzes en minder tot het beschrijven van het proces dat studenten doorlopen hebben. Dit past volgens de commissie ook bij het voornemen van de opleiding om de leeruitkomsten meer te relateren aan de beroepsproducten. De bij standaard 1 benoemde scherpere duiding van het niveau in de leeruitkomsten kan eveneens bijdragen aan de doorontwikkeling van de feedback/beoordelingscriteria. De commissie raadt de opleiding dan ook aan het beoordelingsformulier op dit punt onder de loep te nemen. Daarbij kan eveneens gekeken worden naar de complexiteit van het formulier en een te allen tijde zichtbare bijdrage van elk van de beide beoordelaars in de beoordeling.

De commissie constateert dat de examencommissie adequate maatregelen neemt om de kwaliteit van toetsing en het eindniveau van de opleiding te borgen. Daartoe worden periodiek en steekproefsgewijs beroepsproducten van verschillende fasen van de opleiding bekeken. De commissie waardeert de aandacht van de examencommissie en opleiding voor het kalibreren tussen docenten en interne en externe assessoren en voor de scholing van externe assessoren. De commissie raadt de examencommissie aan om vaart te zetten achter de formele benoeming van externe assessoren als examiner.

De commissie realiseert zich dat de opleiding een kleinschalig karakter heeft en dat dit het borgen van de onafhankelijkheid in de kwaliteitsbeoordeling lastig kan maken. De kamer masteropleidingen van de examencommissie bestaat, net als de

toetscommissie, uit leden van het docententeam MLI en van de masteropleiding Educational Leadership. Om de onafhankelijkheid te borgen raadt de commissie aan 'vreemde ogen' vanuit de examencommissie periodiek mee te laten kijken. Ook zou overwogen kunnen worden om bijvoorbeeld 'vreemde ogen' vanuit een andere examencommissie te laten meekijken.

De commissie waardeert de in gang gezette ontwikkeling richting een feedbackcultuur en formatief beoordelen en het cyclisch karakter hierin. De commissie moedigt de opleiding aan hierin door te gaan.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De commissie stelt vast dat de opleiding de beoogde leerresultaten realiseert. Dit wordt vastgesteld met de laatste twee beroepsproducten en het tweede competentieassessment. Het afstudeerproces is degelijk en zorgvuldig opgezet en er zijn voldoende waarborgen voor het eindniveau. De commissie heeft vijftien dossiers bestudeerd bestaande uit de beroepsproducten en de portfolio's (die de grondslag vormen voor het competentieassessment). De commissie stelt vast dat deze een adequaat niveau laten zien dat past bij een beroepsgerichte masteropleiding. De commissie waardeert het dat er bij de beroepsproducten gedetailleerde en uitgebreide feedback wordt gegeven aan de studenten. De uitgevoerde interventies zijn uitgebreid beschreven, waarbij veel literatuur is gebruikt. De analyse en de methodische onderbouwing van de uitgevoerde interventies kan nog verder versterkt worden volgens de commissie. Ook de feedback op de portfolio's kan aan kracht winnen en meer gerelateerd worden aan de beroepspraktijk van studenten. Op basis van de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken, stelt de commissie vast dat studenten en alumni daadwerkelijk in staat zijn duurzame innovaties in hun werkveld te realiseren.

Bevindingen

Voor de cohorten 2018 en 2019 is het eindniveau van de opleiding getoetst met behulp van beroepsproduct 3 Onderzoekend Innoveren, beroepsproduct 4 Duurzaam Innoveren en Competentieassessment 2.

In deze verschillende onderdelen maken studenten hun ontwikkeling, en dus hun meesterschap zichtbaar aan de hand van de vier leeruitkomsten: onderzoeken, ontwerpen, veranderen, reflecteren en ontwikkelen gerelateerd aan de kernbegrippen grensverleggend onderzoeken en horizontaal organiseren.

Beroepsproducten

In de rapportages over onderzoekend innoveren (beroepsproduct 3 in semester 3) en duurzaam innoveren (beroepsproduct 4 in semester 4) laten studenten zien dat zij in staat zijn om in co-creatie onderwijsvraagstukken te onderzoeken en duurzame innovaties in gang te zetten. De verbinding met de beroepspraktijk wordt hier zichtbaar, evenals de gerichtheid op het ontwikkelingsgericht werken en op duurzaam innoveren, dat vanaf het begin van de opleiding in gang wordt gezet. Studenten ontwikkelen zich tot motivator, initiator en kritisch evaluator van innovaties in hun eigen schoolorganisatie. De beroepsproducten zijn verbonden met het geheel van de vier

leeruitkomsten: onderzoeken, ontwerpen, veranderen, reflecteren en ontwikkelen.

Studenten worden in de ontwikkeling van de beroepsproducten begeleid door hun CoL-begeleider. Bij de beoordeling van beide beroepsproducten zijn vier in totaal verschillende beoordelaars betrokken (twee per beroepsproduct). De begeleider is de tweede beoordelaar; een andere docent is eerste beoordelaar. Zij komen samen tot de summatieve eindbeoordeling van het eindwerk. De beoordeling vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier met de feedbackcriteria en de bijbehorende niveauiduiding.

Competentieassessment 2

Het competentieassessment vindt plaats op basis van het portfolio. Hierin nemen studenten bewijsstukken op die aantonen dat zij de vier leeruitkomsten op eindniveau beheersen. Het assessment omvat een presentatie van de student en een criteriumgericht interview. Studenten worden geacht daarin blijk te geven van hun professionele identiteit: de verbinding tussen persoon (en de persoonlijke ontwikkeling), de beroepspraktijk (waarin de beroepsproducten een plek hebben gekregen) en de theorie (in de vorm van legitimering, verdieping, reflectie op en analyse van de ingezette ontwikkelingen). Het geheel van

het portfolio, de presentatie en het criteriumgericht interview vormen de beoordeling van competentie assessment 2.

Het competentieassessment 2 wordt beoordeeld door een opleidingsassessor en een werkveldassessor. De opleidingsassessor is examiner van de opleiding en niet betrokken bij de begeleiding en beoordeling van beroepsproduct 3. De werkveldassessor is een beoordelaar namens het werkveld en is afkomstig uit het werkveld van de student. Deze twee beoordelaars zijn eveneens betrokken bij de beoordeling van competentieassessment 1, zodat zij mede op basis van de beoordeling in jaar 1 de ontwikkeling van de student in jaar 2 kunnen beoordelen. De uiteindelijke verantwoordelijkheid van de beoordeling ligt bij de opleiding.

Voor cohort 2020 geldt dat beroepsproduct 4 en Competentie Assessment 2 samengevoegd worden. De opleiding wil hiermee, zo bleek tijdens de visitatie, toetsdruk voorkomen en herhaling verminderen.

Ten aanzien van het gebruik van internationale literatuur in het beroepsproduct is opgemerkt dat studenten daar de literatuur kiezen die ze nodig hebben. De opleiding heeft haar beleid op dat punt veranderd; de eerdere eis van minimaal 40% internationale bronnen is losgelaten en is vervangen door een (passend) aantal internationale bronnen bij het betreffende vraagstuk van de student. Deze eerdere eis leidde echter vaak tot het gebruik van minder relevante bronnen om aan de eis te kunnen voldoen. Op dit moment bepaalt het onderwerp c.q. het innovatievraagstuk of er wel of geen internationale bronnen gebruikt worden. Voor het Competentie Assessment geldt een eis van minimaal vijf internationale bronnen.

De opleiding organiseert, samen met het alumni-netwerk bijeenkomsten voor alumni en studiedagen voor studenten. Dit wordt, zo bleek tijdens de visitatie, door alumni gewaardeerd.

Een aantal alumni is betrokken als werkveldassessor bij het competentie assessment in jaar 1 en 2.

Ook worden alumni uitgenodigd hun kennis te delen en feedback te geven. Dit gebeurt onder andere bij het presenteren van de posters tijdens het proces van onderzoekend innoveren (in het eerste jaar). De opleiding heeft de ambitie de samenwerking met alumni en werkveld verder te versterken en te formaliseren.

Alumni groeien na de opleiding, zo bleek tijdens de visitatie, regelmatig door naar andere functies. Dit betreffen leidinggevende functies, functies op het gebied van onderzoek of een coachende rol. Ook stromen alumni door naar andere opleidingen zoals de schoolleidersopleiding.

Overwegingen

De commissie concludeert dat de opleiding een degelijk en zorgvuldig afstudeerproces heeft ingericht. Het eindniveau wordt bepaald met behulp van beroepsproducten 3 en 4 en het competentieassessment 2.

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft de commissie voorafgaand aan de visitatie van vijftien afgestudeerden de dossiers bestudeerd. Op basis daarvan concludeert de commissie dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten en het gewenste eindniveau realiseren. De commissie vindt dat de bestudeerde dossiers een adequaat niveau laten zien dat past bij een masteropleiding. De commissie is onder de indruk van de uitgebreide en gedetailleerde feedback aan studenten op de beroepsproducten. De feedback op de portfolio's is veel beperkter, niet altijd gericht op de beroepspraktijk van de student en daarmee wat in contrast met de kritische feedback op de beroepsproducten. De commissie adviseert de opleiding om bij de portfolio's meer feedback te geven op rol(len) en feedback die meer uitnodigt tot verdere groei na de opleiding.

De commissie stelt vast dat de bestudeerde beroepsproducten zeer omvangrijk zijn. De uitgevoerde interventies zijn uitgebreid beschreven, waarbij vaak literatuur is gebruikt. De analyse en de methodische onderbouwing van de uitgevoerde interventies kan echter versterkt worden

volgens de commissie. Ook heeft de commissie vrij veel herhaling gezien in de beroepsproducten en het portfolio. Dit kan volgens de commissie voorkomen worden door niet alle leeruitkomsten in alle producten te laten aantonen. Dit past ook bij het voornemen van de opleiding om de leeruitkomsten meer direct te koppelen aan de beroepsproducten (zie standaard 1). Ook het voornemen van de opleiding om beroepsproduct 4 en competentieassessment 2 samen te voegen kan hier aan bijdragen.

Op basis van de bestudeerde dossiers en de gevoerde gesprekken met studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers stelt de commissie

vast dat afgestudeerden in staat zijn hun weg in het werkveld te vinden. Middels concrete voorbeelden hebben zij laten zien dat zij in hun beroepspraktijk daadwerkelijk duurzame innovaties weten te realiseren en hun collega's weten te inspireren tot onderzoekend innoveren. Hierdoor ontstaat een olievlek werking in de betrokken onderwijsorganisaties.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, concludeert de commissie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
drs.G.M.(Mariëlle)Klerks	Mariëlle Klerks Quality Assurance, voorzitter AeQui
prof. dr. P.J. (Perry) den Brok	Hoogleraar onderwijsinnovatie en leren, leerstoelhouder Education and Learning Sciences Group Wageningen Universiteit
dr. A. (Anje) Ros	Academic Director van de Master Leadership in Education en Lector Leren & Innoveren bij Fontys Hogeschool Kind & Educatie (FHKE)
BEd M. (Marjolein) Wolbers	Plv. adjunct-directeur afdeling Groen en Techniek Twents Carmel College

De commissie werd bijgestaan door Titia Busing, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Tijd	Activiteit
17 november	
16.30 – 17.00	Inloopspreekuur
17.00 – 19.00	Vorbereidend paneloverleg
18 november	
08:20 – 08:30	Ontvangst panel
08:30 – 09:15	Opleidingspresentatie
09:15 – 09:30	Pauze
09:30 – 10:30	Gesprek management
10:30 – 11:00	Pauze
10:45 – 10:50	Contactmoment
11:00 – 12:00	Gesprek studenten
12:00 – 13:15	Lunch
13:15 – 14:15	Gesprek docenten
14:15 – 14:45	Pauze
14:30 – 14:40	Contactmoment
14:45 – 15:45	Gesprek examen- en toetscommissie
15:45 – 16:15	Pauze
16:15 – 17:15	Gesprek werkveld en alumni
17:15 – 18:45	Intern beraad
18:45 – 19:00	Terugkoppeling

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie inclusief bronnen en bijlagen
- Fusiedocument 2017
- Strategisch Instellingsplan 2019-2024 - werken aan wereldwijze innovatie
- Inrichtingsplan Academie Primair Onderwijs – 2018
- NVAO besluit hbo-ma Learning and Innovation Stenden, 2015
- Rapport VBI M Learning and Innovation Stenden Hogeschool, 2015
- Actieplan midterm-accreditatie-MLI- update juni 2020
- Course Document MLI 20202021
- Artikel landelijk beroepsprofiel MLI
- NHL STENDEN - Strategisch Onderwijsbeleid 2019-2024
- Overzicht expertises docenten MLI
- APO - Werken aan wereldwijze innovatie - verkenning en internationalisering 2018
- NHL Stenden Uitwerkingsnotitie toetsing, 2020
- Onderwijs en Examenreglement Master Leren en Innoveren
- Leerplanschema M-LIN-DT 2020-2021
- Studentenstatuut (opleidingsspecifiek deel) Master 2020-2021 M-LIN-DT
- Studenthandleiding ML&I Semester 3 en 4 Cohort 2018
- Handleiding Compass 2 - Cohort 2018 - Schooljaar 20192020
- Externe validering Fontys Saxion NHL Stenden
- Infographic DBE
- Infographic ML&I
- Verslagen examencommissie
- Verslagen opleidingscommissie
- Verslagen Wetenschappelijk Adviesberaad
- Verslagen academiebrede adviesraad
- Diverse toetsen en beroepsproducten
- Vijftien afstudeerdossiers